

Verlaging kindratio en verhoging van subsidies

22 december 2023

CONTEXT

In de septemberverklaring van de Vlaamse Regering van 2023 wordt 270 miljoen euro extra voorzien om de kinderopvang te versterken. Het budget wordt, onder andere, ingezet om de leefbaarheid én de kwaliteit van de kinderopvang te verhogen.

In deze snelinfo geven we meer duiding bij de wijzigingen aan de **subsidies** en de verlaging van de **kindratio**. Deze wijzigingen werden op vrijdag 22 december 2023 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering en worden nu voorgelegd voor advies aan de Raad van State. Onder voorbehoud van een definitieve goedkeuring communiceren we nu al, zodat elke organisator zich verder kan voorbereiden op de implementatie van deze maatregelen.

VERLAGING RATIO

Ratio: algemeen

De **kindratio** betekent: het **maximaal aantal kinderen** die op hetzelfde moment aanwezig zijn, waarvoor één kinderbegeleider de zorg mag opnemen.

- Bij het bepalen van de **nieuwe kindratio** is er rekening gehouden met de leeftijd van de kinderen, de groepsamenstelling en de opvangvorm.
- De nieuwe kindratio treedt in werking vanaf **1 januari 2024**.
- De organisator kan zich gedurende een **overgangperiode** van 3 jaar voorbereiden op de lagere kindratio.

Tijdens de overgangperiode, tot en met 31/12/2026, moet minstens steeds de huidige ratio gerespecteerd worden. Dit betekent dat er maximaal 8 kinderen tegelijk aanwezig mogen zijn per kinderbegeleider. Van zodra er 2 of meer kinderbegeleiders in de opvanglocatie aanwezig zijn, mogen er maximaal 9 kinderen aanwezig zijn per kinderbegeleider. Tijdens het rustmoment, gedurende maximaal twee aansluitende uren, is de ratio 14 kinderen per kinderbegeleider, op voorwaarde dat er minstens twee kinderbegeleiders aanwezig zijn.

Ratio: groepsopvang

WAT WIJZIGT ER VOOR GROEPSOPVANG?

De ratio wijzigt als volgt:

- in groepen met alleen baby's tot twaalf maanden: maximaal 5 kinderen gelijktijdig aanwezig per kinderbegeleider;
- in groepen met naast baby's tot twaalf maanden, ook kinderen vanaf twaalf maanden: maximaal 7 kinderen gelijktijdig aanwezig per kinderbegeleider;
- in groepen met alleen kinderen vanaf twaalf maanden: maximaal 8 kinderen gelijktijdig aanwezig per kinderbegeleider.

De aanpassing gaat in **vanaf 2024**. De opvang krijgt **tijd tot 1 januari 2027** om zich aan te passen. Het is de bedoeling dat je als organisator indien nodig ondertussen op zoek gaat naar extra kinderbegeleiders om zo de nieuwe ratio te realiseren.

De organisator van groepsopvang kan voor het realiseren van de ratio logistieke medewerkers inschakelen op voorwaarde dat er altijd twee kinderbegeleiders met een geschikt kwalificatiebewijs aanwezig zijn in de leefgroep in kwestie. De inzet van logistieke medewerkers die kunnen meetellen voor de ratio moet worden beperkt tot maximaal 25% van het aantal vereiste kinderbegeleiders dat op locatieniveau nodig is.

De regels rond de kindratio gelden op **locatieniveau**. Organiseer je bijvoorbeeld in één leefgroep een specifieke activiteit waardoor je daar extra kinderbegeleiders wenst in te zetten, dan is dit mogelijk zolang er op locatieniveau voldoende kinderbegeleiders aanwezig zijn en de kwaliteit in alle groepen gegarandeerd blijft.

WAT BLIJFT BEHOUDEN VOOR GROEPSOPVANG?

Wat verandert er niet **voor groepsopvang**?

- De ratio op het moment dat de kinderen rusten. Tijdens het rustmoment, gedurende maximaal twee aansluitende uren, blijft de ratio 14 kinderen per kinderbegeleider, op voorwaarde dat er minstens twee kinderbegeleiders aanwezig zijn.
- De uitzondering dat een organisator gedurende maximaal 30 dagen per kalenderjaar een niet-gekwalificeerde persoon kan inschakelen voor de begeleiding van de kinderen. Dit kan enkel als de volgende *voorwaarden* zijn vervuld:
 - er is altijd een kinderbegeleider met een kwalificatiebewijs aanwezig in de leefgroep in kwestie.
 - de organisator meldt dit aan het agentschap Opgroeien, met daarbij de motivatie waarom dit nodig is en hoe hij de kwaliteit van de kinderopvang garandeert.

Ratio gezinsopvang

WAT WIJZIGT ER VOOR GEZINSOPVANG?

Voor de **gezinsopvang** de ratio verlaagd naar maximaal 7 kinderen, die op hetzelfde moment aanwezig zijn, per kinderbegeleider.

WAT BLIJFT BEHOUDEN VOOR GEZINSOPVANG?

Wat verandert er niet voor **gezinsopvang**?

- De organisator blijft een inspanning leveren om gemiddeld maximaal 4 kinderen tegelijkertijd op te vangen per aanwezige kinderbegeleider per kwartaal.

Veel gestelde vragen

HOE GERAAK IK AAN VOLDOENDE MEDEWERKERS?

De krapte op de arbeidsmarkt is gekend. Het is op vandaag niet eenvoudig om voldoende gekwalificeerde kinderbegeleiders aan te werven. Als organisator zal je actief aan de slag moeten gaan om nieuwe medewerkers aan te trekken. We denken hierbij aan:

- vacatures publiceren op meerdere platformen zoals: VDAB, Actiris, de koepelorganisaties ...
- contacten leggen met scholen
- inzetten op zij-instromers
- medewerkers aanwerven in een kwalificerend traject

De daling van de kindratio heeft als doel om de pedagogische kwaliteit van de kinderopvang te doen stijgen en de werkdruk te verlagen. We mogen verwachten dat de lagere kindratio de aantrekkelijkheid van een job in de kinderopvang opnieuw doet toenemen.

MOET IK MIJN GROEPSINDELING AANPASSEN I.F.V. DE NIEUWE RATIO?

De maximale groepsgrootte voor een leefgroep blijft 18. We hopen dat deze verlaging van de ratio een eerste stap is. Eventuele toekomstige maatregelen hebben mogelijks opnieuw een impact op de groepsgrootte of groepsindeling. We rekenen op het beleidsvoerend vermogen van iedere organisator om de eigen situatie te analyseren en op basis daarvan de juiste beslissingen te nemen.

SUBSIDIES

Subsidies: algemeen

De verhoging van de subsidies is nog niet opgenomen in het eerste voorschot 2024. Opgroeien berekent begin 2024 de voorschotten opnieuw. De bijkomende subsidies worden in de loop van januari bijbetaald.

Subsidies: groepsopvang

De Vlaamse regering verbetert de leefbaarheid en stabiliteit van de groepsopvang met enkel een basissubsidie door die te verhogen naar 3000 euro per plaats per jaar.

Daarnaast voorziet de Vlaamse regering 118 miljoen euro per jaar om de verbetering van de kindratio te kunnen verwezenlijken. Deze subsidieverhoging is voorzien voor iedere plaats met minstens de basissubsidie (trap 1). De subsidie zal stijgen met **1733,13 euro per plaats per jaar**. Dit gebeurt in twee delen.

VERHOGING BASISSUBSIDIE (TRAP 1)

Stap 1 – Verhoging van de basissubsidie voor de leefbaarheid en stabiliteit van plaatsen met enkel basissubsidie

Om de leefbaarheid en stabiliteit van plaatsen met **enkel basissubsidies** (trap 1) te versterken en te ondersteunen wordt voor groepsopvang de basissubsidie allereerst verhoogd tot 3000 euro per plaats per jaar (verhoging van **1618,58 euro** per plaats per jaar). Door deze verhoging van de basissubsidie (trap 1) wordt de subsidie voor inkomenstarief (trap 2) – component leeftijd, met hetzelfde bedrag verlaagd.

Stap 2– 60% van het voorziene bedrag voor verbetering kindratio = inspanningsverbintenis

Om een betere kindratio te kunnen realiseren wordt 60% van het voorziene budget toegekend in een bijkomende verhoging van de basissubsidie (Trap 1) van **1039,88 euro** per plaats per jaar. Deze verhoging geldt voor iedereen met een basissubsidie, dus ook voor wie subsidie voor inkomenstarief krijgt.

Samengevat betekent dit vanaf 1 januari 2024:

- Basissubsidie (trap 1) = 4039,88 euro (+1618,58 + 1039,88)
- Subsidie inkomenstarief (trap 2), component leeftijd = 4392,22 euro (-1618,58)

BIJKOMENDE SUBSIDIES IN KADER VAN HET VERLAGEN RATIO

Stap 3 – 40% van het voorziene bedrag = resultaatsverbintenis

Organisatoren die in de overgangperiode (2024-2026) al volgens de nieuwe ratio werken én dit ook kunnen aantonen, zullen een bijkomende subsidie (**693,25 euro per plaats waarvoor men basissubsidie krijgt per jaar**) ontvangen. Aangezien we in deze stap over een resultaatsverbintenis spreken, kan de uitbetaling pas na afloop van het jaar, m.a.w. **voor het eerst begin 2025**, uitbetaald worden. De manier waarop dit moet worden aangetoond, moet nog worden vastgelegd. Dit zal begin 2024 gebeuren in overleg met de sector.

Vanaf 1 januari 2027 zal deze bijkomende subsidie integraal opgenomen worden in de basissubsidie aangezien iedere locatie vanaf dan zal moeten voldoen aan de nieuwe kindratio.

Inzet andere medewerkers dan kinderbegeleiders

Om die bijkomende subsidie van 40% tijdens de **overgangperiode** (1/1/2024 tot en met 31/12/2026) te kunnen ontvangen, zullen ook voor **maximaal 25%** logistieke medewerkers meegerekend kunnen worden. Op die manier kunnen extra handen op de vloer voorzien worden. Deze logistieke medewerkers nemen taken op zich die rechtstreeks ondersteuning bieden aan de kinderbegeleiders. Denk hierbij aan: bereiden of opwarmen van de maaltijden voor de kinderen, reinigen of ontsmetten van speelgoed, opmaak van bedjes, ...

Subsidies: gezinsopvang

VERHOGING VAN DE BASISSUBSIDIE (TRAP 1)

De basissubsidie voor **gezinsopvang die enkel werkt met vrije prijs (de zelfstandige onthaalouders)** zal vanaf 1 januari 2024 stijgen tot **2000 euro per plaats per jaar**.

Het doel van deze subsidieverhoging is de leefbaarheid van de zuivere trap 1 – locaties verbeteren. Deze verhoging gaat in vanaf 1 januari 2024.

SUBSIDIEBEDRAGEN M.B.T. PRESTATIES

Voor gezinsopvang zijn er **2 maatregelen** die leiden tot **aanpassing** van het **subsidiebedrag met betrekking tot de prestaties**.

Onkostenvergoeding

Voor de onthaalouders in het sui generis statuut is er een compensatie voor de lagere ratio door een stijging van de **onkostenvergoeding vanaf 1 januari 2024 naar** 28,15 euro per volle dag/per kind.

Minister van financiën Van Peteghem bevestigde dat ook met deze verhoging de onkostenvergoeding volledig fiscaal is vrijgesteld.

Voor de aangesloten onthaalouders in het **werknemersstatuut** volgt nog overleg met de sociale partners.

Prestatiesubsidie

De prestatiesubsidie (component binnen de subsidie voor inkomenstarief) voor de organisatoren wordt dan 31,93 euro per volle dag/per kind, zodat de organisatoren ook de hogere onkostenvergoeding kunnen betalen aan de onthaalouders. Met de prestatiesubsidie dient de organisator zowel de **onkostenvergoeding** voor de onthaalouder als de **sociale bijdrage voor de onthaalouder** te betalen.

Vanaf **1 april 2024** wordt de **prestatiesubsidie bijkomend verhoogd met 0,40 euro** (prijsindex 1/1/2024). De sociale bijdragen voor de onthaalouders in het sui generis statuut worden gebaseerd op het gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen (GGMMI). Er is een federaal akkoord om dit inkomen op 1/4/2024 te verhogen. Dit impliceert dat op dat moment ook de sociale bedrage zal verhogen. De prestatiesubsidie wordt hiertoe aangepast.

WAAR KAN IK TERECHT VOOR INFO EN ONDERSTEUNING?

Voor meer informatie kan je terecht bij je klantenbeheerder.